

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 9P/67/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7513203879
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Dudíková
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2015:7513203879.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie samosudkyňou JUDr. Janou Dudíkovou vo veci starostlivosti súdu o maloletého D. V., nar. X.X.XXXX, bytom D. nad Y., I. XX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, dieťa rodičov N. V., nar. XX.X.XXXX, bytom X. nad Y., J. XXX, a N. O., nar. XX.X.XXXX, bytom I. XXX, a maloletú D. V., nar. XX.X.XXXX, bytom D. nad Y., I. XX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, dieťa rodičov Andrey V., nar. XX.X.XXXX, bytom X. nad Y., J. XXX, a H. U., nar. XX.X.XXXX, bytom D., U. XXX, na návrh D. V., nar. XX.X.XXXX, bytom D. nad Y., I. 12, v konaní o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Zveruje maloleté deti D. V., nar. X.X.XXXX, a D. V., nar. XX.X.XXXX, do náhradnej osobnej starostlivosti D. V., nar. XX.X.XXXX, ktorá je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti a je oprávnená maloleté deti zastupovať, spravovať ich majetok v bežných veciach, pričom veci, ktoré nie sú bežnou záležitosťou, podliehajú schváleniu súdom.

Matka je povinná prispievať na výživu maloletých detí D. a D., na každé dieťa mesačne sumou rovnajúcou sa 30 % životného minima na jedno nezaopatrované dieťa, určeného zákonom č. 601/2003 Z.z. o životnom minime v platnom znení, vždy do 15 - eho

- 2 -

9P/67/2013

dňa v mesiaci vopred, k rukám Magdalény V., nar. XX.X.XXXX, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

Otec N. O. je povinný prispievať na výživu maloletého D. V., nar. X.X.XXXX, mesačne sumou rovnajúcou sa XX % životného minima na jedno nezaopatrované dieťa, určeného zákonom č. 601/2003 Z.z. o životnom minime v platnom znení, vždy do 15 - eho dňa v mesiaci vopred, k rukám D. V., nar. XX.X.XXXX, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

A. H. U. je povinný prispievať na výživu maloletej D. V., nar. XX.X.XXXX, mesačne sumou rovnajúcou sa 30 % životného minima na jedno nezaopatrované dieťa, určeného zákonom č. 601/2003 Z.z. o životnom minime v platnom znení, vždy do 15 - eho dňa v mesiaci vopred, k rukám D. V., nar. XX.X.XXXX, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Navrhovateľka - stará matka maloletých detí, podala návrh na zverenie maloletých detí D. a D. do náhradnej osobnej starostlivosti. Návrh odôvodnila tým, že deti pochádzajú z družobných pomerov jej

dcéry, matka a otcovia neprejavujú žiaden záujem o deti. Matka niekedy príde, ale deti ju nechcú. Maloleté deti sú v jej starostlivosti už od roku 2010, spoločne s manželom navrhovateľky im poskytujú potrebnú starostlivosť a majú záujem aj naďalej sa o ne starať. Manžel navrhovateľky so zverením maloletých detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti súhlasí.

Rodičia maloletých detí sa k návrhu písomne nevyjadrili.

Kolízny opatrovník Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice odporučil súdu, vzhľadom na to, že matka a stará matka bývali blízko seba, matka nepotvrdila, že o deti záujem neprejavuje a nestará sa o ne, návrh zamietnuť.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, rodičov maloletých detí, kolízneho opatrovníka, správami o prešetrení rodinných pomerov, listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise a zistil tento skutkový a právny stav:

Maloletý D. V. pochádza z družobného pomeru matky N. V. a otca N. O.. Práva a povinnosti rodičov boli upravené rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 20.9.2001, sp. zn. Nc/263/01, ktorým bola schválená dohoda rodičov tak, že maloletý Mário bol zverený do osobnej starostlivosti matky a zo strany otca bolo určené

- 3 -

9P/67/2013

výživné v sume 200 Sk (6,64 eura) mesačne. Rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 12.5.2009, sp. zn. 4P/17/2009, bolo výživné zo strany otca upravené na sumu 30 % zo sumy životného minima na jedno nezaopatrené dieťa určené zákonom č. 601/2003 Z.z. o životnom minime.

Maloletá D. V. pochádza z družobného vzťahu matky N. V. a H. U.. Otcovstvo k nej bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov na tunajšom súde v konaní o určenie otcovstva vedeného pod sp. zn. 14C/179/2009. Rozsudkom č.k. 14C/179/2009 zo dňa 7.6.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť 20.7.2012, bola maloletá Magdaléna zverená do osobnej starostlivosti matky a zo strany otca bolo určené výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na jedno nezaopatrené dieťa určené zákonom č. 601/2003 Z.z. o životnom minime.

Matka má ešte vyživovaciu povinnosť k maloletej D. E. U., nar. X.XX.XXXX, ktorá pochádza z družobného vzťahu s U. U., nar. X.X.XXXX. Práva a povinnosti k nej boli upravené rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 6.5.2010, sp. zn. 12P/203/2009 tak, že maloletá bola zverená do osobnej starostlivosti matky a zo strany otca bolo určené výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na jedno nezaopatrené dieťa určené zákonom č. 601/2003 Z.z. o životnom minime. Ďalšiu vyživovaciu povinnosť má k maloletej Anne O. V., nar. XX.X.XXXX, ku ktorej otcovstvo určené nebolo, a k maloletému H. U., ktorého otcom je H. U.. D. býva spolu s deťmi H., D. E. a N. O. v spoločnej domácnosti s U. U..

D. deti D. a D. žijú u starých rodičov D. V. a G. V.. Pri osobnom pohovore s kolíznym opatrovníkom stará matka uviedla, že na svojom návrhu trvá, deti žijú od narodenia u nich, sú na toto prostredie zvyknuté, k matke ísť odmietajú.

Z výpovede navrhovateľky - starej matky bolo zistené, že návrh podala z toho dôvodu, že deti sú pri nej odmalička, maloletý Mário od piatich rokov, maloletá Magdaléna od štyroch rokov, pretože ich matka odišla zo spoločnej domácnosti za svojím druhom. Podľa starej matky matka detí nemá dobrého priateľa, pretože U. U., ktorý je otcom jej ďalších dvoch detí, je stále opitý, vyzlieka sa pred deťmi, všetko rozbíja. D. a D. k nemu nechcú ísť, sú z neho vystresované. Navrhovateľka potvrdila, že

začiatkom roka mala zdravotné problémy, má vysoký krvný tlak a v apríli podstúpila operáciu nohy, pretože mala upchaté cievy. Cíti sa však dobre a okrem toho nemá žiadne iné zdravotné problémy. Uviedla, že maloletá Magdaléna v septembri 2015 nastúpi do 4. ročníka základnej školy, školu riadne navštevuje. Maloletý Mário bude opakovať 6. ročník, je astmatik, často je chorý. Navrhovateľka poberá invalidný dôchodok vo výške 178 eur mesačne, jej manžel poberá invalidný dôchodok vo výške 320 eur mesačne. Navrhovateľka poukázala aj na to, že keďže jej deti nie sú zverené, vznikajú problémy pri ich zastupovaní, napr. v škole, pretože matka detí žije v X. nad Y. a nie je v kontakte so školou.

D. vo svojej výpovedi uviedla, že súhlasí so zverením detí do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky. Potvrdila, že maloletý D. je od piatich rokov u starých rodičov, ju neberie ako matku, ignoruje ju, okrem toho má astmu a ona so svojím druhom

- 4 -

9P/67/2013

kúria drevom a nie je to pre neho vhodné. Lepšie podmienky má u starej matky. Matka ďalej uviedla, že keď sa stretne so svojimi deťmi, ani sa s ňou nedajú do reči, keď im niečo prostredníctvom maloletého H. odovzdá, všetko jej vrátia späť. Matka poukázala na to, že v minulosti bývala so svojím druhom U. U. deťmi v D. nad Y., už asi dva roky ale bývajú v X. nad Y.. D. len jednu izbu a kuchyňu, okrem nej, jej druhá a ich dvoch maloletých detí tam býva aj maloletý H. U.. Je nezamestnaná, evidovaná na úrade práce, vykonáva aktivačné práce. Spolu s prídavkami na deti poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 340 eur mesačne. Matka naďalej trvala na tom, že navrhovateľka sa stará o jej deti od narodenia, deti ju úplne ignorujú, nechcú ju, keď sa k nim priblíži, vôbec k nej nejdú, nemajú ku nej vybudovaný žiaden vzťah. Všetko to začalo tým, keď odišla od svojich rodičov k druhovi a deti zostali u jej matky, ktorá sa o ne dlhodobo stará. Medzitým porodila ďalšie dve deti a má novú rodinu. Deti však v žiadnom prípade nechcú prísť bývať k nej, pretože ju nepovažujú za svoju matku.

Otec N. O. so zverením maloletého D. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky súhlasil. Je nezamestnaný, evidovaný na úrade práce, poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 125 eur mesačne. Nie je schopný sa postarať o maloletého Mária, pretože okrem neho má ešte ďalších šesť detí, ktoré žijú s ním. Potvrdil, že o deti sa od narodenia stará navrhovateľka - stará matka, ich matka sa o ne absolútne nestará, deti k matke nechcú ísť, odmietajú ju.

Otec H. U. so zverením maloletej D. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky súhlasil. Je nezamestnaný, evidovaný na úrade práce, poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 125 eur mesačne. Uviedol, že nemá záujem o zverenie maloletej D. do svojej osobnej starostlivosti.

Zo správy kolízneho opatrovníka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice doručenej súdu dňa 29.5.2015 vyplýva, že matka detí je prihlásená k trvalému pobytu na adrese X. nad Y., J. XXX. Spolu s ňou sú v obci prihlásené aj maloleté deti H. U., D. E. U. a N. O. V.. Obývajú byt, ktorý pozostáva z izby a kuchyne s príslušenstvom. Matka je nezamestnaná, vykonáva aktivačné práce, poberá dávku a príspevky v hmotnej núdzi. Stará matka t.č. býva v rodinnom dome na I.. Dom pozostáva z dvoch izieb a kuchyne s príslušenstvom. V spoločnej domácnosti žije aj starý otec G. V. a maloleté deti D. a D.. E. šetrenia mala stará matka zdravotné problémy, bola na vozíku. Maloleté deti Mário a Magdaléna navštevujú Základnú školu v D. nad Y.. I. do školy je u maloletého Mária problémová, do školy chodí nepripravený, nemá školské pomôcky. Rodičia a starí rodičia so školou nespolupracujú, matka sa dostaví vždy iba na predvolanie. Škola matke odporučila, aby s maloletým navštívila psychológa, vyšetrenie však doposiaľ neabsolvovali.

Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem dieťaťa, môže súd zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s

ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

Podľa § 45 ods. 5 Zákona o rodine, na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Náhradná osobná starostlivosť je jednou z foriem náhradnej starostlivosti, ktorej účelom je nahradiť osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa. Zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je výnimkou zo zásady, že výchova maloletého dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov, a musí byť vždy opreté o starostlivé a spoľahlivé objasnenie tých okolností, ktoré svedčia pre záver, že žiadny z rodičov nie

je schopný náležitým spôsobom zabezpečiť riadnu výchovu dieťaťa. Dôvody, pre ktoré je v záujme maloletého dieťaťa jeho zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti, môžu mať objektívny, ako aj subjektívny charakter. Pôjde jednak o prípady, keď rodičia nemôžu zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, napríklad z dôvodu ich neprítomnosti či zlého zdravotného stavu, výrazne nevyhovujúcej sociálnej situácie, ako aj prípady zanedbávania rodičovských práv a povinností, nezájmu rodičov o maloleté dieťa a jeho výchovu. Ak má súd preukázané, že u jedného z rodičov nie sú predpoklady na zabezpečenie osobnej starostlivosti o maloleté dieťa, musí skúmať, či osobnú starostlivosť o maloleté dieťa nie je schopný zabezpečiť druhý z rodičov. Zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je inštitútom fakultatívnym, a teda úplne závisí od úvahy súdu, či toto opatrenie považuje za najlepšie a najvhodnejšie pre maloleté dieťa, t.j. či je zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti v záujme maloletého dieťaťa. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, malo by ísť o osobu bezúhonnú, ktorá nebola obmedzená vo výkone rodičovských práv a povinností vo vzťahu k vlastným deťom, jej sociálna situácia zaručuje, že zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti bude v záujme maloletého dieťaťa, ani ona, ani jej rodinní príslušníci by nemali trpieť ochorením, ktoré by vylučovalo riadny výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a mala by mať kladný citový vzťah k maloletému dieťaťu.

Na základe vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu, vzhľadom na to, že rodičia nezabezpečujú starostlivosť o maloleté deti, súd dospel k záveru, že je v záujme maloletých detí, aby boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky. V konaní bolo preukázané, že navrhovateľka dlhodobo zabezpečuje deťom starostlivosť, má k deťom kladný citový vzťah, deti s ňou a jej manželom, ktorý s ich zverením do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke súhlasí, žijú v spoločnej domácnosti v Moldave nad Y., kde navštevujú základnú školu. Matka detí býva so svojím druhom a ďalšími tromi deťmi v X. nad Y. v jednoizbovom byte, pričom matka sa o deti nestará a deti ju odmietajú. Súd skúmal, či maloleté deti nie je možné zveriť do osobnej starostlivosti ich otcov, avšak dospel k záveru, že otcovia nie sú schopní ani nemajú záujem zabezpečovať starostlivosť o deti.

Pri určení výšky výživného súd vychádzal zo schopností, možností a majetkových pomerov rodičov maloletých detí, pričom dospel k záveru, že u nich nebolo preukázané, že by ich pomery odôvodňovali určiť výživné vo väčšom rozsahu ako vo výške 30 % životného minima na jedno nezaopatrené nepĺnoleté dieťa, ktoré je v súčasnosti podľa platných právnych predpisov v sume 27,13 eura. Mesačným výživným v takejto výške sú rodičia povinní prispievať na výživu maloletých detí tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti rozsudku.

Vzhľadom na vykonané dokazovanie, zistený skutkový stav a právny stav súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo súd Košice - okolie.

dňa doručenia na Okresný

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3

O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia podľa O. s. p. alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa z. č. 233 / 1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.